

OD KOMITETU REDAKCYJNEGO

Człowiek to istota niezmiernie złożona, a jego egzystencja związana jest z różnymi uwarunkowaniami. W pedagogicznym ujęciu ważnym zagadnieniem jest inspirowanie jednostki do poznawania samego siebie oraz rozpoznania czynników związanych z ludzkim istnieniem i rozwojem. Człowiek żyjący świadomie pyta się o sens swego istnienia, o swoje miejsce w świecie oraz własny stosunek do innych. W świadomości poszczególnych osób pojawiają się różnorodne dylematy egzystencjalne. Nauki społeczne (pedagogika, psychologia, socjologia) dostarczają wiedzy dotyczącej życia osobowego i społecznego ludzi. Pedagodzy usiłują rozpoznawać i zgłębiać czynniki warunkujące życie i rozwój człowieka, a także formułują wciąż nowe pytania dotyczące warunków ludzkiego rozwoju. Właśnie tego rodzaju zagadnienia są tematem artykułów zamieszczonych w tym numerze „Roczników Pedagogicznych”.

Szczególnie interesujący jest artykuł pt. *Optymizm i odpowiedzialność w wychowaniu* (Andrzej Łuczyński). Niewątpliwie słuszne jest stwierdzenie o swoistym kryzysie współczesnej cywilizacji, obejmującym cały szereg aspektów życia, przyczyn i następstw związanych ze zmianą mentalności życia człowieka w sferze jego kontaktów społecznych. Perspektywę rozwoju osobowego człowieka wyznacza współcześnie chaos aksjologiczny i destrukcyjne koncepcje antropologiczne. Współcześnie najbardziej upowszechniana jest koncepcja, w której dominuje skrajny indywidualizm i hedonizm. Skrajnie indywidualistyczne podejście człowieka do życia prowadzi go w praktyce do nadużywania wolności i pozbywania się odpowiedzialności. Skrajny indywidualizm zawsze pozostaje egocentryczny i jest pozbawiony optymizmu, stanowiąc zagrożenie dla rozwoju osobowego człowieka. Natomiast chrześcijańska antropologia przyjmuje duchowy wymiar ludzkiej egzystencji (człowiek jest stworzony przez Boga i posiada nieśmiertelną duszę), jest istotą nieskończoną (wykraczającą ponad świat natury), ma predyspozycję do rozwoju (może się udoskonalać i osiągać świętość). Dokonuje się to na drodze permanentnego udoskonalania własnych relacji z innymi osobami. Antropologia ta ma wymiar ściśle naukowy, ale jednocześnie najbardziej osobisty, dotyczący bowiem człowieka i jego relacji z innymi. W tym aspekcie ma ona

niezwykle praktyczny charakter, ponieważ człowiek przyjmując ją, może się rozwijać i tworzyć doskonalsze relacje z innymi, a więc niejako tworzyć nowy, piękny świat. Jeżeli istnieje solidarność oraz odpowiedzialność, to wiąże się z tym optymistyczne spojrzenie w przyszłość, a społeczeństwo takie staje się dla swych członków środowiskiem, w którym odnajdują oni rację swego osobowego rozwoju, jednocześnie urzeczywistniają prawdę, że od jakości i stylu życia poszczególnych osób zależy jakość życia społecznego.

Opracowanie pt. *Pojęcie profilaktyki* (Agnieszka Salamucha) to analiza semiotyczna dotycząca zagadnienia profilaktyki. Istnieją różne rozumienia profilaktyki. Jest to bowiem proces wysoce złożony, ale też bardzo ważny w życiu społecznym. Proces ten zmierza do wsparcia człowieka w prawidłowym rozwoju i zdrowym życiu, przez zapewnienie pomocy potrzebnej mu w konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia, a w efekcie umożliwienie mu osiągnięcia subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego, bogatego życia. Godne zainteresowania są również inne studia: *Systemowa oferta profilaktyczno-resocjalizacyjna wobec wybranych warunkowań i okoliczności rozwojowych* (Tomasz Wach), *Postawy ojcowskie a zachowania agresywne młodzieży* (Małgorzata Sitarczyk) i *Rodzicielstwo bliskości według Williama i Marthy Searsów – próba pedagogicznej oceny modelu* (Marta Samorańska), *Aksjologiczne założenia działalności katolickich uniwersytetów ludowych w Polsce w latach 1989-2004* (Agnieszka Jaworska).

W numerze zamieszczono także recenzje ważnych książek znanych naukowców: Marian Surdacki, *Opieka społeczna w Polsce do końca XVIII wieku*; Czesław Kępski, *Pedagogika porównawcza. Podręcznik akademicki*; Lidia Pietruszka, *Opieka wychowanie wsparcie. Współczesne wyzwania dla teorii i praktyki pedagogicznej*; Zofia Kawczyńska-Butrym, Elżbieta Czapka, *Opieka nad dziećmi i starszymi rodzicami w rodzinach migrujących kobiet*; Danuta Opozda, s. Maria L. Opiela, Dorota Bis, Ewelina Świdrak (red.), *Rodzina miejscem integralnego rozwoju i wychowania*. Bardzo ważnym i interesującym dopełnieniem całości są zamieszczone sprawozdania dotyczące ważnych wydarzeń i aktywności naukowej pracowników Instytutu Pedagogiki KUL.

Dr hab. Roman Jusiak OFM, prof. KUL